

## CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

Nguyên tác: Giảng giải *Đệ Tử Quy*

Chủ giảng: Tiến sĩ Thái Lễ Húc

Người chia sẻ: Vô Danh Cư sĩ

### Bài thứ 92

*[Kính chào các bạn đồng học!]*

*Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!*

*Hôm qua chúng ta đang học đến “Sở thích tinh thần của cha mẹ”, đó là con cái phải giữ gìn sức khỏe để cha mẹ yên tâm. Muốn giữ sức khỏe thì trước tiên chế độ ăn uống phải lành mạnh.*

*Tiến sĩ Thái có giảng, ăn chay tốt hơn ăn thịt và những hệ lụy do ăn thịt nhiều, như sau:*

- Thịt nhiều thì nhiều mỡ,
- Nhiều mỡ thì cơ thể dư thừa a xít béo,
  - 1) Axít nhiều thì nội tạng bị phá hủy,
  - 2) Axít nhiều thì loãng xương.
  - 3) Ngoài ra thịt còn có những độc tố hữu hình do con người ngày nay tiêm các chất kích thích tăng trưởng, rồi các chất kháng sinh, thậm chí còn tiêm cả nước vào con vật cho cân nặng.
  - 4) Thịt còn có độc tố vô hình tiết ra khi con vật bị giết.

*Cho nên những chất độc này sẽ vào bụng người ăn. Chất kích thích tăng trưởng sẽ làm cho trẻ dậy thì sớm, dậy thì sớm thì già nhanh.*

- 5) Chăn nuôi dẫn đến biến đổi khí hậu toàn cầu.
- 6) Đất đai, nguồn nước bị ô nhiễm do chất thải của động vật.

*Nhân đây nói thêm về ô nhiễm môi trường, có bạn hỏi tôi câu hỏi rất hay, bạn ấy hỏi rằng:*

*Theo các nghiên cứu khoa học việc thải rác nhựa, hộp xốp ra ngoài môi trường làm hại đất, hại nguồn nước và động vật, từ vài trăm năm tới cả nghìn năm ạ.*

Chính vì vậy mà con thường không ủng hộ việc tặng cơm, thực ăn đựng bằng hộp nhựa, hộp xốp... nhưng hiện nay việc tặng cơm từ thiện từ cơm chay tới các loại thức ăn khác đều dùng hộp xốp, nhựa, nylon để đựng, con thiết nghĩ mọi người chỉ ăn 1 bữa nhưng lại làm hại trái đất cả vài trăm năm, vậy việc thiện này có đúng không ạ?

Con nhớ câu chuyện trong Liễu Phàm Tứ Huán, có mẩu chuyện "đạo sĩ Chung Ly đem phương pháp luyện đơn của mình truyền cho Lã Động Tân, có thể điểm sắt hóa vàng, đem ra cứu giúp cho người nghèo. Lã Động Tân hỏi Chung Ly: "Sắt biến thành vàng, xin hỏi bao lâu lại biến thành sắt?". Chung Ly đáp: "Sau năm trăm năm sẽ biến lại thành sắt". Lã Động Tân bảo: "Như vậy sẽ hại người năm trăm năm sau. Tôi không muốn làm việc như vậy".

Vậy xin cư sĩ bà giải thích thêm cho con được rõ

Tôi liền hỏi lại bạn ấy rằng:

Vậy bây giờ nên lấy gì để thay những đồ nhựa, đồ xốp khi cứu giúp cái ăn cho đồng bào trong tình hình dịch bệnh, thiên tai cấp bách, cũng như chữa bệnh cứu người (vì rất nhiều sản phẩm y tế đơn cử như kim tiêm, găng tay, bộ đồ bảo hộ của y bác sĩ, đều được sản xuất bằng polyetylen)? Vì nếu nói cho cùng nếu thay bằng đồ sành sứ, thủy tinh khi chúng vỡ cũng tạo nên rác thải hàng nghìn năm cho trái đất.

Ngoài ra việc luyện vàng của Chung Ly Quyền mà con so sánh ko giống việc này, vì việc dạy luyện vàng này ko phải là "cứu người lúc hoạn nạn, giúp người lúc nguy cấp". Vì ko có vàng thì con người ko chết, vàng chỉ là vật trang sức (sau này nó được chuyển thêm một chức năng nữa là tiền tệ mà thôi, nó ko thuộc 4 thứ ko thể thiếu cho cuộc sống là "thực" (đồ ăn), "y" (quần áo), chăn màn giường chiếu để ngủ và thuốc để chữa bệnh;

Có câu "Chư công đức trung, phóng sinh đệ nhất; Chư dư tội trung sát nghiệp tối trọng". Tức là trong mọi việc công đức thì phóng sinh là nhất, trong mọi tội nghiệp cực trọng thì ko gì bằng sát sinh. Vậy mà thời Phật còn tại thế cũng đã "khai" cho các tỳ kheo được ăn thịt, vì các vị này ở vào một hoàn cảnh đặc thù không thể khác được. Ví dụ như ở biên cương Trung Quốc, có Lạt ma giáo là một chi phái ở Tây Tạng. Những vị Lạt ma đều ăn thịt, điều này Phật cho phép. Nguyên nhân tại đâu? Vì những khu vực vùng cao nguyên này không trồng được lương thực, vì họ là dân tộc du mục nay đây mai đó, nên tài sản của họ chỉ là bò, dê, ngựa... Cho nên họ lấy thịt làm thức ăn chính, không có rau cải, không có lương thực, nên điều này là được Phật cho phép.

*Nhưng hiện nay thì giao thông đã phát triển, dù trên cao nguyên vẫn có máy bay, nên lương thực, rau cải đều có thể chuyên chở đến thì ăn thịt thì lại là tuyệt không nên. Nói tóm lại một câu, sát sanh lúc này là đại ác...” (bài này là tôi trích trong khai thị số 56 của HT Tịnh Không)*

*Tuy nhiên Phật cho phép ăn là tam tịnh nhục, tức là 3 loại thịt sau:  
“Bất kiến sát”: Có nghĩa là khi giết chúng, ta không nhìn thấy chúng;  
“Bất văn sát”: Khi giết chúng, ta không nghe thấy âm thanh của chúng;  
“Bất vị ngã sát”: Việc này không phải vì ta mà giết;*

*Ngoài ra việc rác thải nhựa ko phải do bản thân rác thải này gây hại mà là do người sử dụng nó ko có ý thức, vứt bừa bãi lung tung, rồi đốt, rồi chôn nên dẫn đến ô nhiễm môi trường. Còn nếu có ý thức thì những rác thải nhựa này sẽ được gom lại và đem tái chế. “Vật” ko có tội mà tội là do con người.*

*Tôi còn nhớ ngày tôi nhỏ đi sơ tán rom rạ ở nhà quê được sử dụng như sau: Hoặc cho trâu bò ăn, hoặc ủ làm phân, hoặc dùng để đun nấu. Nhưng bây giờ thật quá sợ: mỗi khi vụ mùa tới, người nông dân thường xuyên đốt rom rạ khiến môi trường ô nhiễm nặng, có khi cả thủ đô cũng mờ mịt khói rom rạ, vô cùng khó thở. Cùng là rom rạ nhưng ý thức con người được giáo dục tốt thì có ích cho cuộc sống, còn nếu ý thức ko tốt thì trở lại làm ô nhiễm môi trường.*

\*\*\*

*Chúng ta sẽ nghe Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]*

Khi chúng ta có tri thức đúng đắn, mới có thể nuôi dưỡng được thân thể tốt, mới có thể làm được **“Thân sở hiếu, lực vi cụ”** tức là “cha mẹ thích, dốc lòng làm”.

*[Tiếp tục ạ.]*

*Ý thứ hai là: Thường nên về thăm cha mẹ.*

Lúc chúng ta có nhiều thời gian hơn thì có thể “Cha mẹ thích, dốc lòng làm”. Cũng như trước đây chúng ta nhắc đến là: “Thần hôn định tĩnh”, là sáng thăm tối viếng. Từ hai điều này chúng ta nên thường thường về thăm cha mẹ để cha mẹ được vui.

Có một số người trẻ tuổi họ cũng biết tranh thủ cứ thứ bảy hoặc chủ nhật là về thăm cha mẹ. Nhưng thăm thế nào? Dẫn một, hai đứa con về.

Vừa vào đến nhà liền ngồi trên salon, bắt đầu đọc báo, xem tivi. Hai vợ chồng đều ngồi nơi salon đó, còn để cho con cái vào nhà, vừa vào đến nhà thì chạy đông, chạy tây. Ông bà bận rộn nên cũng không vui lắm. Bà ở trong bếp, sáng sớm đã ra đi mua thức ăn, trở về lại nhanh chóng làm cơm. Sau đó nấu cơm xong lại dọn ra, chúng ta mới bỏ báo xuống:

- À, ăn cơm thôi.

Rồi cả nhà cùng ăn cơm.

Ăn cơm xong chúng ta cũng không giúp đỡ gì cha mẹ dọn dẹp bát đũa, rửa chén. Ăn xong liền nói:

- Mẹ à, con phải đi rồi.

Sau đó phui quần áo mà đi, rồi dẫn con cái về. Ông bà ngồi trên ghế salon thở dài vài cái:

- Một chết được, chẳng bằng không về còn hơn, nhà yên ả hơn.

Vì thế chúng ta nên hiểu việc chúng ta về thăm cha mẹ là để một là tâm tận hiếu, hai là chăm sóc cha mẹ nhiều hơn. *[Nhớ nhé: “Tâm tận hiếu” và “Chăm sóc cha mẹ nhiều hơn”.]*

Cho nên chúng ta nên gọi điện thoại trước cho cha mẹ:

- Mẹ à, thức ăn chúng con đã mua rồi.

Lúc về nhà hai vợ chồng cùng nên chủ động đi làm cơm, như vậy mới bớt đi sự lo lắng cho cha mẹ, tấm lòng hiếu đễ của chúng ta mới thật sự làm tròn.

Cha mẹ thích - “thân sở hiếu” này, chúng ta cũng có thể triển khai nó ra không chỉ là với cha mẹ, mà cả những điều mong muốn của người thân, chúng ta có thể làm được thì cũng nên dốc sức mà làm.

*[Đây là các bạn về thăm khi song thân còn khỏe mạnh và còn phục vụ được cơm nước cho cả nhà bạn.]*

*Ở thế giới phương Tây rất nhiều trường hợp cha hoặc mẹ một người đã đi trước, còn người kia cô độc một mình, nhưng chưa đến nỗi ốm liệt giường, liệt chiếu, nhưng cũng không còn khỏe mạnh để tự phục vụ mình cơm nước được nữa, hoặc phục vụ cho gia đình bạn được nữa, thì rất*

nhANH chóng, bạn đưa ngay đáng sinh thành vào Viện Dưỡng Lão Đường là tiện nhất, đỡ phải nghĩ, đỡ phải phiền lụy đến bạn.

Nhưng liệu có phải con mắt của bạn bị che kín nên không thể nhìn thấy được những góc khuất trong Viện Dưỡng Lão Đường? Hay là bạn biết mà bạn cố tình làm ngơ? Xin giới thiệu với các bạn bài đọc:

### **“HÃY ĐỌC BÀI NÀY TRƯỚC KHI QUÁ MUỘN”**

(của tác giả Huy Phương)

Muộn gì? Người làm cha mẹ quá muộn để dạy con, và người làm con thì quá muộn để báo hiếu đáng sinh thành.]

“Câu chuyện đi thăm Trương Đỗ Kế Giai tại một nhà dưỡng lão ở Garland, Texas đã ám ảnh tôi suốt một đêm khó ngủ. Đó là vào một buổi chiều Chủ Nhật vào cuối Tháng Mười Hai dương lịch. Trời đã bắt đầu se lạnh, bãi đậu xe trống vắng bóng xe, gần như không có một người khách đến viếng thăm.

Những ông bà cụ già, ngồi trên xe lăn, dôn ra phòng khách, trên lối đi vào, với đôi mắt đờ đẫn không nhìn ai, hay gục mặt nhìn xuống thân mình, trong thói quen chờ đợi, hy vọng có một người thân của mình hiện ra trên ngưỡng cửa với một nụ cười, hay một bó hoa, hay một món quà ở trên tay.

[Đọc đến đoạn này, tôi lại nhớ đến 4 câu thơ sau:

Chiều cứ xuống mà người chẳng tới  
Ngày cứ trôi cha đếm từng giờ  
Mong con thần thần thờ thờ  
Mong chiều đừng xuống, mong giờ đừng trôi.

Vâng ạ, chúng ta tiếp tục.]

Tôi biết thế giới phương Tây có nhiều đứa con không dám đi du lịch xa, vì sợ con mèo, con chó hay bày cá ở nhà của chúng không có ai chăm sóc hay cho chúng ăn, nhưng cha mẹ già thì đã có Viện Dưỡng Lão Đường. Thậm chí trong tình vợ chồng, người vợ còn mạnh khỏe, siêng hay đi lễ chùa, nhưng chồng thì cô đơn trên chiếc xe lăn trong một nhà già hiu quạnh nào đó.

Chúng ta có biết bao nhiêu lý do để bào chữa, biện minh cho việc bỏ bê cha mẹ già trong một cơ quan y tế, được cho ăn mỗi ngày, áo quần có



người giặt. Vài ba ngày lại được đẩy xe vào phòng tắm, trần truồng và được cô y tá hay một nam nhân viên đội nước, xát xà phòng, vo đầu. Những việc săn sóc này dù có mang một chút tình người đi nữa, thì cũng là những công việc hàng ngày bắt buộc, thương ghét hay xúc động chỉ là những cảm tính vô ích.

Có những đứa con nại có là bù đầu với công việc ở sở, và các việc con cái rồi bếp núc ở nhà nên không có thời gian dành cho cha mẹ già, đành phải đưa cha mẹ vào nhà dưỡng lão.

*[Hôm trước tôi có nghe có gia đình nhà này rất là giàu có, ở Việt Nam đây ạ, họ đưa mẹ vào dưỡng lão đường, thì đến Tết họ có đưa bà cụ về nhà để ăn Tết. Nhưng mà đến khi đi thì sao ạ? Người con kể lại rằng:]*

*- Đến khi đến hết Tết rồi, đưa cụ vào Dưỡng Lão Đường, cụ nhất định không đi. Cuối cùng là phải kéo tay kéo chân, lôi sênh sịch cụ ra cửa, để đẩy lên xe ô tô, thì cụ cứ túm chặt lấy cái tay vịn cầu thang, mà cụ co chân lại.*

*Tôi nghĩ đến cái hình ảnh của những con trâu, con bò khi nó bị cái dây thừng xỏ vào cái mũi, để kéo đi, nó không muốn, hô “vắt” nó không chịu “vắt”, nó không chịu sang, thì nó dùn hai chân nó lại và nó cố gắng để nó chùn lại phía sau.*

*Và cuối cùng thì sao? Con cái vẫn cứ kéo sênh sịch bà cụ, để lôi bà cụ lên xe, để ấn, để đưa vào Dưỡng Lão Đường.*

*Chúng ta tiếp tục:]*

*Gần đây người ta lên tiếng hoan nghênh những phụ nữ hy sinh lợi tức để ở nhà hoàn toàn thời gian chăm nom, săn sóc con cái, nhưng nào có ai nghe chuyện có những đứa con bỏ việc làm vì còn cha mẹ cần sự giúp đỡ lúc về già?*

*[Không có! Cho nên hôm trước tôi thấy đây, một cái cô bạn mẹ thì đang ở trong bệnh viện, cha thì đang ở trong Dưỡng Lão Đường. Tôi hỏi:]*

*- Vậy bây giờ bạn ở đâu?*

*Thì cô ấy nói với tôi là cô ấy đang ở Bỉ để chăm sóc cháu ngoại, còn lại thì cha một nơi, mẹ một nơi.]*

*Người ta thường kêu than “không có thời giờ”, “đầu tắt, mặt tối”, nhưng còn có thời gian mua sắm trong các cửa hàng thời trang, mất đến*

một hai tiếng đồng hồ trong Gym tập mỗi ngày, năm giờ cho một chương trình ca nhạc ở sòng bài, không tính thời gian đi về.

*[Rồi hai tiếng để đi làm đầu, hoặc là sơn sửa móng chân, móng tay. Nhưng mà thời gian đối với cha mẹ thì kêu rằng “đầu tắt mặt tối”, không có thời gian.]*

*Đó là chưa kể thời gian “bắt buộc” phải ngồi trước máy điện toán, rồi vào Facebook, hay trao đổi tin nhắn với bạn bè.*

*Người ta có thể mỗi năm tổ chức những chuyến đi du lịch bắt buộc, ra ngoài để mở tầm mắt với thế giới, nhưng lại “nhắm mắt” làm ngo về một lần sắp xếp thời gian đi thăm cha mẹ già.*

*Ngày xưa, một người mẹ thì nuôi được cả năm mười đứa con, ngày nay cả năm mười đứa con không nuôi nổi được một mẹ. Phải chăng vì vậy mà đẩy mẹ vào nhà dưỡng lão đường, để cho những người xa lạ trông coi. Ở đây có khi mẹ thiếu ăn, cơ thể mất nước, dơ bẩn trong mớ phân và nước tiểu, bị đối xử tàn tệ, cũng chẳng hề ai biết đến.*

*[Xin chia sẻ thêm cùng các bạn, trên một số trang mạng VN vào năm 2017 có đăng bài “Góc khuất Viện Dưỡng Lão Đường trên đất Mỹ”.*

*Rất nhiều người già ở Mỹ tìm đến Viện Dưỡng Lão Đường để được chăm sóc, nhưng những điều không thể tưởng tượng được đã xảy ra với họ, như bị cưỡng hiếp và bị lạm dụng. Thủ phạm của những vụ cưỡng bức và lạm dụng tình dục người già tại các Viện Dưỡng Lão Đường khắp ở nước Mỹ lại chính là những người được họ trả tiền để chăm sóc cho họ.*

*Trong bài điều tra mới đây, hãng tin CNN công bố số liệu giật mình cho thấy hơn 1.000 Viện Dưỡng Lão Đường đã không xử lý triệt để, hoặc thất bại trong việc ngăn chặn những vụ tấn công tình dục, lạm dụng tình dục, cưỡng hiếp nhằm vào những người già đang được chăm sóc ở các cơ sở này. Một số nạn nhân không thể giao tiếp, họ phụ thuộc vào các công cụ hỗ trợ đi lại và xe đẩy mới ra được khỏi giường; nhiều người thì bị mất trí nhớ không thể nói được, cũng không có khả năng chống cự, thậm chí còn yếu ớt hơn cả một đứa trẻ. Họ đến những Viện Dưỡng Lão Đường để được quan tâm, chăm sóc, nhưng thay vào đó họ đã bị cưỡng bức.*

*Tôi còn thấy trên trang mạng có đưa bức ảnh của Bà Sonya Fischer 83 tuổi, nạn nhân của một vụ hiếp dâm tại Viện Dưỡng Lão Đường. Lúc trẻ, bà là một người rất xinh đẹp, và đang bế trên tay đứa con gái nhỏ đầy yêu thương.*

Bây giờ thì cư sĩ Châu, cư sĩ Trung, cứ đêm nào mà không ngủ được thì lại bắt đầu phàn nàn. Tôi bảo:

- Có còn nhớ đến câu của Đường Thái Tông nói nhân ngày sinh nhật: “Ngày này ta không ham vui chơi, vì từ ngày này mẹ hiền ôm ta trong lòng nhiều đêm không được ngủ yên”?

Cho nên người Nam Bộ của Việt Nam mới có bài hát: “Gió mùa thu, mẹ ru con ngủ. Năm canh chày thức đủ vừa năm. Nuôi con khôn lớn nên người”. “Năm canh chày thức đủ vừa năm” là thức trọn đêm đầy bạn ạ. Cho nên cổ nhân mới có câu: “Có nuôi con mới biết lòng cha mẹ”.

Ở đây bà Fisher cuối cùng đã gặp phải cảnh gì ạ? Là bà vào Dưỡng Lão Đường và trở thành nạn nhân bị tấn công tình dục. Đây là tôi chỉ đưa 1 trường hợp, còn rất nhiều trường hợp khác.

Chưa hết, vào cuối năm ngoái, khi dịch viêm phổi do Covid 19 lan rộng khắp thế giới, thì rất nhiều các nhà dưỡng lão ở châu Âu, châu Mỹ chính là 'tiền tuyến bị bỏ rơi'. Thậm chí ở các nước càng văn minh thì tỷ lệ người già trong Viện Dưỡng Lão Đường tử vong vì Covid 19 càng lớn.

Chúng ta tiếp tục:]

Ngày xưa, **“bên ướt mẹ nằm, bên ráo con lăn”**, không có bậc cha mẹ nào có thể ngoảnh mặt trước cảnh con mình đói khát hay bị lãng nhục bởi một người khác. Con biết giờ đây, “một ông già bằng ba đứa trẻ”, cha thì “lắm cảm” bước đi, và mẹ thì phải nương lưng nhờ gậy chống.

Xưa kia khi các con còn thơ ấu, thân xác chưa trưởng thành và tâm hồn còn yếu đuối, điều một điều hai vẫn là mẹ. Một đứa trẻ có thể biết lạnh, biết nóng, biết đói, biết khát, biết đau, nên khóc la, nhưng chóng quên, khóc đó rồi lại cười đó. Nhưng trái lại, một ông già còn biết buồn, biết tủi thân, biết xót xa, mà chỉ biết gặm nhấm mang lấy nỗi buồn của riêng của mình, nên tuổi già cũng cần chăm sóc, gần gũi, ân cần như là một đứa trẻ, có khi còn hơn thế nữa!

[Bởi vì, những đứa trẻ thì nó kêu, nó khóc, nhưng nó chóng quên, nó khóc đấy, rồi nó cười đấy, nhưng người già thì gặm nhấm cái nỗi đau này vào bên trong.]

Thói quen của người đời, người ta thường hỏi nhau “Có được mấy con”, mấy ai quan tâm xem song thân còn hay mất! Đối với cha mẹ, con là tất cả, nhưng đối với con, cha mẹ là một thứ quá khứ cần phải xếp lại.



Ngày xưa, niềm vui của cha mẹ là nghe tiếng đứa con chập chững đi bộ, hay toét miệng cười.

*[Đó ă, cư sĩ Châu bây giờ đang hiểu quá rồi. Hàng ngày mong chờ con biết lẫy, biết bò, biết ngồi này, con mọc răng này, thậm chí khi mà nhỏ cho con cái những răng đấy thì còn cất đi để kỷ niệm, để nhớ mãi rằng đây là báo hiệu sự bắt đầu đến tuổi trưởng thành.]*

Ngày nay cha mẹ về già, các con ở xa, chỉ mong nghe tiếng điện thoại reo vui vào những ngày lễ, ngày Tết, và đầu điện thoại bên kia có tiếng nói: “Mẹ ơi!” hay “Mẹ đó hả?”

Trong cái tổ ấm cúng ngày xưa, và là cái tổ trống hoác của ngày hôm nay, khi các con đã đi xa, những cái phòng của các con vẫn là để trống, biết đâu có ngày con về thăm bố mẹ. Con búp bê bằng nhựa, con gấu nhồi bông vẫn còn trên chiếc dương cầm phủ bụi của con gái. Tủ sách, nhiều giải thưởng và những lá cờ kỷ niệm của trường đại học vẫn còn gắn trên bức tường trong phòng của đứa con trai. Và ngôi vườn kia, đã đầy lớp lá vàng vào mùa Thu, hay phủ tuyết vào mùa Đông. Cái ghế xích đu ngoài vườn ngày trước con thích ngồi vẫn rung khẽ cùng cơn gió nhẹ.

*[Cho nên ngày trước khi tôi xem cái bộ phim mà “Những người khôn khổ”, đến lúc phút cuối cùng khi Jean Val Jean từ già cõi đời, Cosette và người chồng là Marius có quay trở về và khóc trước ông:*

*- Con sám hối, con có lỗi với cha.*

*Nhưng rồi kết thúc bộ phim là một ngôi mộ cô đơn nằm ở nghĩa trang của những người hành khát, hay còn gọi là nghĩa trang làm phúc. Một cái cây thánh giá cắm xiêu vẹo ở trên ngôi mộ, và tất cả ngôi mộ đấy là lá vàng phủ rơi đầy, không có người quét dọn.*

*Chúng ta tiếp tục:]*

Nhiều lúc cha mẹ muốn bán ngôi nhà cũ đầy ắp kỷ niệm này, nhiều phòng, để đi tìm một cái condo, nhưng cứ nghĩ khi con về, và còn những đứa cháu nữa, chúng sẽ ở đâu?

Cha mẹ Việt Nam tự an ủi ru mình bằng bốn tiếng “nước mắt chảy xuôi” là mọi chuyện đều cho qua, nhận thức đời sống một phần cũng cho là duyên, là phước. Phải chi cha mẹ như cha mẹ nơi quê người, không hề lưu luyến, bịn rịn, ngay từ lúc đứa con đã trưởng thành rồi mái ấm ra đi.

*Nhưng có lẽ mọi điều không phải là như vậy, dù bên trời Tây hay bên phương Đông.*

*Chúng tôi vừa được xem một đoạn phim rất ngắn kể chuyện một người già cô đơn ở phương Tây. Những ngày lễ lớn năm nay, cô con gái gửi tin cho biết là cô không về thăm cha được vì bận việc. Ông cụ lủi thủi một mình, cô đơn trong căn nhà nhỏ với những bữa cơm lạng lẽ hàng ngày.*

*[Cho nên cuối cùng lúc nào mẹ cũng nói là mẹ muốn ăn cơm cùng con, thế nhưng mà con thì lúc nào con cũng bận. Cho nên đây, ông cụ lủi thủi một mình cô đơn trong căn nhà nhỏ với những bữa cơm lạng lẽ hàng ngày.]*

*Nhưng rồi, cô con gái nhận được tin cha mình qua đời đột ngột, cô vội thu xếp cùng chồng trở về nhà. Trên bậc cửa, cô thấy người cha thân yêu của cô hiện ra với tấm lưng còng và mái tóc bạc phơ. Cô bật khóc. Phải chăng vì nghe tin cha chết, cô mới trở về, trong khi còn sống, người cha cần có con, thì không có cô bên cạnh.*

*[Chỉ có đến chết thì mới về, còn nếu không thì lúc nào cũng bận.]*

*Nhưng cũng còn may. Cách đây mười mấy năm ở Paris, vào mùa Hè có một trận nóng kinh khủng giết hàng trăm cụ già trong nhà dưỡng lão. Nhà nước thông báo cho những đứa con trở về lo chôn cất. Nhưng chúng, nhiều đứa đành xin lỗi, vì đang kẹt trong chuyến du lịch dài ngày ở xa”.  
*[Chết cũng không về] (tác giả Huy Phương)**

*[Tác giả Huy Phương sau khi đi thăm Viện Dưỡng Lão Đường ở Mỹ về thì ông bị ám ảnh suốt đêm, còn tôi đọc bài này của tác giả mà cứ cảm thấy nghẹn ngào, thương cho những số phận cô đơn của người già ở Viện Dưỡng Lão Đường vì đã không gặp đạo Thánh Hiền để dạy con. Và thương cho cả những người con của họ không được dạy đạo Thánh Hiền. Và tôi cũng biết con đường họ sẽ đi về đâu.*

*Trước khi kết thúc bài học, chúng ta cùng nghe lại bài này một lần nữa xem tâm hồn của chúng ta liệu có thức tỉnh hay không?]*

**“HÃY ĐỌC BÀI NAY TRƯỚC KHI QUÁ MUỘN”**

*Câu chuyện đi thăm tướng Đỗ Kế Giai tại một nhà dưỡng lão ở Garland, Texas đã ám ảnh tôi suốt một đêm khó ngủ.*

*Đó là một buổi chiều chủ nhật vào cuối tháng 12 dương lịch. Trời đã bắt đầu se lạnh, bãi đậu xe trống vắng bóng xe, gần như không có một người khách nào thăm viếng.*

*Những ông bà cụ già, ngồi trên xe lăn, dón ra phòng khách, trên lối đi vào với đôi mắt đờ đẫn không nhìn ai, hay gục mặt nhìn xuống thân mình trong thói quen chờ đợi, hy vọng có một người thân của mình hiện ra trên ngưỡng cửa với một nụ cười, bó hoa hay món quà trên tay.*

*Tôi biết trên thế giới Tây phương có nhiều đứa con không dám đi du lịch xa, vì sợ con mèo, con chó, hay là bầy cá của chúng ở nhà không ai cho ăn, hay chăm sóc, nhưng cha mẹ già thì đã có những nhà dưỡng lão.*

*Thậm chí trong tình vợ chồng, người vợ còn mạnh khỏe, siêng đi lễ chùa, nhưng chồng thì cô đơn trên chiếc xe lăn trong một nhà già quạnh huu nào đó.*

*Chúng ta có bao nhiêu lý do để bào chữa, biện minh cho việc bỏ bê cha mẹ già trong một cơ quan y tế, được cho ăn mỗi bữa, áo quần có người giặt, vài ba ngày lại được đẩy xe vào phòng tắm, trần truồng và được cô y tá hay một nam nhân viên dọ nước, xát xà phòng, vo đầu. Những việc chăm sóc này dù có mang chút tình người đi nữa thì cũng là những công việc hàng ngày bắt buộc, thương ghét hay xúc động chỉ là những cảm tính vô ích.*

*Có những đứa con nại có bù đầu với công việc ở sở, và việc con cái bép núc ở nhà, nên không có thời gian để dành cho cha mẹ già, đành phải đưa cha mẹ vào Viện Dưỡng Lão.*

*Gần đây, người ta lên tiếng hoạn ghênh những người phụ nữ hy sinh lợi tức để ở nhà toàn thời gian để chăm nom, săn sóc con cái. Nhưng nào có ai nghe chuyện có những đứa con bỏ việc làm vì còn cha mẹ cần sự giúp đỡ lúc về già.*

*Người ta thường kêu than không có thời giờ, đầu tắt mặt tối, nhưng còn có thời gian đi mua sắm trong các cửa hàng thời trang, mát 1-2 tiếng đồng hồ trong Gym mỗi ngày, 5 giờ cho một chương trình ca nhạc ở sông bài, không tính thời gian đi về. Đó là chưa kể thời gian bắt buộc phải ngồi trước máy điện toán, hoặc vào Facebook, hay trao đổi tin nhắn với bạn bè.*

*Người ta có thể mỗi năm tổ chức những chuyến đi du lịch bắt buộc, ra ngoài để mở tâm mắt trước thế giới, nhưng nhắm mắt làm ngơ về một lần sắp xếp thời gian đi thăm cha mẹ già.*

Ngày xưa một người mẹ có thể nuôi được năm, mười người con. Ngày nay, cả năm, mười người con không nuôi nổi được một mẹ. Phải chăng vì vậy mà đã phải đẩy mẹ vào nhà dưỡng lão, để cho những người xa lạ trông coi? Ở đây có khi mẹ thiếu ăn, cơ thể mất nước, dơ bẩn trong mớ phân và nước tiểu, bị đối xử tàn tệ, cũng chẳng hề ai hay biết đến.

Ngày xưa thì **“Bên ướt mẹ nằm, bên ráo con lăn”**, không có bậc cha mẹ nào có thể ngoảnh mặt trước cảnh con đói khát hay bị lãng nhục bởi người khác.

Con biết giờ đây, “một ông già bằng ba đứa trẻ”. Cha thì lắm cảm bước đi, và mẹ thì phải nương lưng nhờ gậy chống. Xưa kia, khi các con còn thơ ấu, thân xác chưa trưởng thành và tâm hồn còn yếu đuối, điều một, điều hai vẫn là mẹ.

Một đứa trẻ có thể biết lạnh, biết nóng, biết đói, biết khát, biết đau, nên khóc kêu la, nhưng chóng quên, khóc đó rồi lại cười đó. Trái lại, một ông già còn biết buồn, biết tủi thân, biết xót xa, mà chỉ gặm nhấm, mang lại nỗi buồn của riêng mình, nên tuổi già cũng cần chăm sóc gần gũi, ân cần như một đứa trẻ, có khi còn hơn thế nữa. Thói quen của người đời, người ta thường hỏi nhau “Có được mấy đứa con”, mấy ai quan tâm xem song thân còn hay mất? Đối với cha mẹ, con là tất cả, nhưng đối với con, cha mẹ là một thứ quá khứ cần phải xếp lại.

Ngày xưa, niềm vui của cha mẹ là nghe tiếng con đập chũm bi bô, hay toét miệng cười. Ngày nay, cha mẹ về già, các con ở xa, chỉ mong nghe tiếng điện thoại reo vui vào những ngày lễ, Tết, và đầu điện thoại bên kia có tiếng nói là: “Mẹ ơ” hay là “Mẹ đó à”.

Trong cái tổ ấm cúng ngày xưa, và cái tổ trống hoác của ngày hôm nay, các con đã đi xa, nhưng cái phòng của các con vẫn để trống, biết đâu có ngày con về thăm bố mẹ. Con búp bê bằng nhựa, con gấu nhồi bông vẫn còn trên chiếc dương cầm phủ bụi của con gái. Rồi tủ sách, rồi nhiều giải thưởng và những lá cờ kỷ niệm của trường đại học vẫn còn gắn trên bức tường ở trong phòng của đứa con trai. Và ngôi vườn kia thì đã đầy ắp lớp lá vàng vào thu hay phủ tuyết mùa đông. Cái ghế xích đu ngoài vườn ngày trước con thích ngồi vẫn rung khẽ cùng từng cơn gió nhẹ.

Nhiều lúc cha mẹ muốn bán ngôi nhà cũ đầy ắp kỷ niệm nhiều phòng để đi tìm một cái condo, nhưng cứ nghĩ khi con về và những đứa cháu nữa, chúng sẽ ở đâu.

Cha mẹ Việt Nam tự an ủi, ru mình bằng bốn tiếng “nước mắt chảy xuôi”, là mọi chuyện đều cho qua. Nhận thức đời sống một phần cũng cho là duyên và phước. Phải chỉ cha mẹ như cha mẹ nơi quê người, không hề lưu luyến bịn rịn ngay từ lúc đứa con trưởng thành và rời mái ấm này mà ra đi. Nhưng có lẽ mọi điều không phải như vậy, dù bên trời Tây hay bên phương Đông.

Chúng tôi vừa xem một đoạn phim rất ngắn kể về chuyện một người già cô đơn ở phương Tây. Những ngày lễ lớn năm nay, cô con gái tin cho cha, cho biết là cô không về thăm cha được vì cô còn bận việc. Ông cụ lủi thủi một mình, cô đơn trong căn nhà nhỏ, với những bữa cơm lạnh lẽo hằng ngày. Nhưng rồi cô con gái nhận được tin là cha mình qua đời đột ngột, cô thu xếp cùng chồng trở về nhà. Trên bậc cửa, cô thấy người cha thân yêu của cô hiện ra với tám lưng còng và mái tóc bạc phơ. Cô bật khóc. Phải chăng vì khi nghe tin cha chết cô mới trở về, trong khi còn sống người cha cần có con thì không có cô ở bên cạnh.

Cách đây mười mấy năm, ở Paris vào mùa hè có một trận nóng kinh khủng, giết chết hàng trăm cụ già trong nhà dưỡng lão. Nhà nước thông báo cho những đứa con trở về để lo chôn cất, nhưng chúng nhiều đứa đành xin lỗi vì đang kẹt trong chuyến du lịch dài ngày ở xa”.

[Mục 4: “Sở thích của cha mẹ” chúng ta kết thúc ở đây, ngày mai chúng ta sẽ mở rộng ra, là học đến mục 5 “Sở thích của người thân”.

Vâng ạ, thời gian đã hết, bài học của chúng ta tạm dừng ở đây.

Chúc bạn:

Thuộc lòng Đệ Tử Quy  
Hành đúng từng câu chữ  
Nội hóa tâm cung kính  
Là bạn được thân người.

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – xin cảm ơn!]

\*\*\*